

Uyuyan Dağ Çanı

Yavuz DEMİRKIRAN

Uyuyan Dağ Çanı

Yavuz DEMİRKİRAN

Gümüşdere köyünde ilkbahar her zaman derin ve harika bir sesle başlardı. Gümüş Dağ'ın içinde saklı dev bir çan çalar ve herkes sevinçle bağırırdı. Parlak yeşil gözlü, dişlerinin arası açık gülümseyen cesur dokuz yaşındaki kâşif Clara o çanı çok severdi. Her yıl kulağını yere dayayıp çanın uğultusunu dinlerdi.

Bu yıl ilkbaharın ilk günü gelip geçti. Ama dağ çanı sessiz kaldı. Clara'nın dedesi, köyün çan bekçisi Elias, üzgünce başını salladı. 'Çan iki yüz yıldır çalıyor,' dedi, kırmızı atkısı dalgalanarak. 'Şimdi bu gelenek soluyor.' Clara pirinç pusulasını sıkıca tuttu. 'Nedenini bulacağım,' diye söz verdi.

Clara bez çantasına ip, bir fener ve bir defter koydu. Pusulasını takip ederek Gümüş Dağ'ın kayalık yamacına tırmandı. Yaşlı bir meşe ağacının yanında, kayada küçük bir kâşifin sığabileceği kadar dar bir çatlak gördü. İçeriden serin bir hava fısıldıyordu. Clara derin bir nefes aldı ve içeri süzüldü.

Geçit, loş ve pırıltılı bir mağaraya iniyordu. Clara fenerini yaktı ve minik taş yaratıkların ortalıkta koşuşturduğunu gördü. Çakıl grisi tenleri, yosun yeşili saçları ve küçük fenerler gibi parlayan noktaları vardı. Biri minik bir İngiliz anahtarı salladı. 'Merhaba! Ben Pip,' diye cıvıladı. 'Çan için gelen sen misin?'

Pip, anın mekanizmasının dağın derinliklerinde sıkıştığını anlattı. 'İnşaatçılar her şeyi denedi ama büyük dişlileri onarmak için çok kz,' dedi Pip, minik gözlüklerini düzelterek. 'Bize yardım eder misin?' Clara başını salladı. 'Yolu göster!' Işıldayan kristallerle kaplı tünellerden, aletlerle dolu atölyelerden geçerek dağın kalbine ulaştılar.

Orada, fener ışığında altın gibi parlayan dev dağ çanı asılıydı. Altında, paslanmış dişliler ve tekerleklerden oluşan bir labirent hareketsiz duruyordu. Beyaz yosunlu sakalları ve taş tenlerinde parlayan rün işaretleri olan üç yaşlı inşaatçı bekliyordu. 'Uzun zaman önce bu çanı ilkbaharı karşılamak için yaptık,' dedi en yaşlısı, sesi öğütülen taşlar gibiydi. 'Ama amacı unutuldu.'

Yaşlı inşaatçı Clara'yı düşen bir kayayla sıkışmış dev bir dişliye götürdü. 'Çanın tokmağı sallanamıyor,' diye açıkladı. 'İçeri sıkışıp onu temizleyecek küçük ve cesur birine ihtiyacımız var.' Clara'nın kalbi hızla çarptı ama kollarını sıvadı. 'Ben yapabilirim,' dedi. 'Ben küçük ve çeviyim!' İnşaatçılar sevinçle bağırdı ve ona minik bir levye verdi.

Clara dişliler arasındaki dar boşluğa sıkıştı. Kaya sıkıca yerleşmişti. İtti ve çekti ama kımıldamadı. Pip ve inşaatçılar ipler ve kaldıraçlar getirdi. 'Hep birlikte çekin!' diye seslendi Pip. Güçlü bir çekişle kaya yuvarlanıp gitti. Clara toz içinde ama gülümseyerek dışarı yuvarlandı. 'Şimdi mekanizmanın geri kalanını kontrol edelim,' dedi.

Daha fazla sorun buldular: paslanmış bir yay, gevşek bir cıvata ve yıpranmış bir halat. İnşaatçılar bir takım gibi çalışarak yağladı ve sıkı. Clara herkes görebilsin diye feneri yüksekte tuttu. 'Çan neden sadece ilkbaharda çalıyor?' diye sordu. En yaşlı inşaatçı gülümsedi. 'Çünkü ilkbahar dünyanın uyandığı zamandır. Çan bize de uyanmayı ve minnettar olmayı hatırlatır.'

Sonunda mekanizma hazırıldı. Pip bir kolu çekti ve büyük dişli dönmeye başladı. Clara nefesini tuttu. Ama çan sadece zayıf bir takırtı çıkardı. 'Hâlâ doğru değil,' diye iç çekti Pip. Clara dişlileri inceledi. 'Belki tokmağın daha güçlü sallanması gerekir,' dedi. 'Birlikte deneyelim!' Kolu var güçleriyle ittiler.

Tokmak ileri savruldu ve çana çarptı. BONG! Ses gök gürültüsü gibi dağın içinde yuvarlandı. Clara sevinçle bağırdı. 'Çalışıyor!' İnşaatçılar dans etti ve birbirlerine sarıldılar. Kolu tekrar tekrar çektiler. BONG! BONG! Çan net ve güzel bir sesle çaldı, her tüneli müzikle doldurdu.

Köyde, Dede Elias çanı duydu. Bastonu takırdatarak yerinden fırladı. 'Dağ çanı! Çalıyor!' İnsanlar gülüşüp alkışlayarak dışarı koştu. Clara gizli geçitten çıkıp yamaçtan aşağı koştu. 'Başardın!' diye bağırdı dedesi, onu kırmızı atkısına sararak. 'Her şeyi anlat!'

Clara köylülere yeraltı inşaatçıları ve sıkışan mekanizmayı anlattı. Pip'in hediye ettiği minik İngiliz anahtarını gösterdi. 'Çan hiçbir zaman sihirli değildi,' dedi. 'İlkbaharı karşılamayı ve birbirimize yardım etmeyi hatırlatmak için yapıldı. Bu yüzden özel.' Dedesinin başını salladı. 'Ve şimdi onu her zamankinden daha iyi anlıyoruz.'

O akşam köy bir kutlama düzenledi. Clara, Dede Elias'ın küçük pirinç el çanını çalmasını izlerken yanında durdu. Herkes dağ çanı ve Clara için sevinçle bağırdı. İnşaatçılar gizli bir mağaradan izledi, parlayan noktaları yıldızlar gibi ışıldıyordu. Clara onlara el salladı, Pip de karşılık verdi. Gelenek, eskisinden daha güçlü bir şekilde geri dönmüştü.

O yıldan sonra Clara her ilkbahar inşaatçıları ziyaret etti. Ona dişlilerin nasıl döndüğünü ve tokmağın nasıl sallandığını öğrettiler. Köyün çocukları da çanın hikâyesini öğrendi. Çan her çaldığında, yeni biri 'Nasıl çalışıyor?' diye sorardı. Clara da gülümseyip 'Anlatayım,' derdi.

Gelenekler, neden önemli olduklarını anladığımızda özel kalır. Clara, dağ çanının sadece ilkbaharı karşılayan bir ses olmadığını öğrendi. Küçük ellerin ve nazik kalplerin büyük sorunları çözebileceğini hatırlamanın bir yoluydu. Ve böylece çan çalmaya devam ediyor, herkese dağın içindeki yardımcılarını ve dinleyen kâşifi hatırlatıyor.